

**UCHWAŁA NR XXV/187/2020
RADY GMINY BESTWINA**

z dnia 10 grudnia 2020 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony
Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Bestwina na lata 2021 - 2025**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020r poz. 713) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020r. poz.218)

**Rada Gminy Bestwina
uchwala:**

- § 1. Gminny Program Przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla gminy Bestwina stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy .
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem od 1 stycznia 2021r.

Przewodniczący Rady

mgr Jerzy Stanlik

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Bestwina
na lata 2021 – 2025.**

1. Wstęp.
2. Podstawy prawne Programu.
3. Dane statystyczne z Gminy Bestwina dotyczące przemocy w rodzinie.
4. Cel Programu i zasady działania.
5. Zadania służb – system przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Bestwina.
6. Źródła finansowania.
7. Monitoring Programu.
8. Podsumowanie.

Załącznik: Cele szczegółowe dla realizacji celu głównego.

1. Wstęp

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w Rodzinie (j.t. Dz.U z 2020r poz. 218) w art. 6 ust. 2 pkt 1 nałożyła na samorzady gminy obowiązek opracowania i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Dynamika zmian społecznych oraz potrzeba dbania o rodziny dotknięte przemocą domową należyte działania kontynuować i korygować poprzez wyznaczanie nowych celów.

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie gminy Bestwina na lata 2021 - 2025, zwany dalej Programem. Program ten zawiera formalne podstawy prawne działania, jego cel i zasady, wymienia adresatów Programu, instytucje oraz organizacje współpracujące. W Programie przedstawiono charakterystykę zjawiska przemocy w rodzinie, przewidywaną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, założenia procedury Niebieskiej Karty i dostępne dane w latach 2017 -2019.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym jego osobowość, poglądy, system wartości. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu.

Kiedy następuje dezorganizacja, rodzina nie jest w stanie realizować swoich podstawowych funkcji i zadań, role w rodzinie ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc w rodzinie może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie i bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej.

Wśród wielu zatrważających zjawisk obserwujemy jeszcze jedno – przemoc staje się towarem sprzedawanym w licznych programach telewizyjnych, główną atrakcją filmów czy gier komputerowych. Ma swojego „odbiorcę” wśród niemal wszystkich grup wiekowych. Przemoc stała się zatem swoistym rodzajem rozrywki, zabawy. Choć przemoc, agresja jako forma zachowań społecznych istniała od zarania dziejów we wszystkich kulturach i religiach, to właśnie obecnie obserwujemy zjawisko swoistego rozkwitu, eskalacji przemocy, a jednocześnie wzrastającego nią zainteresowania. Na zagadnienie przemocy w rodzinie można spojrzeć z wielu perspektyw, bowiem przemocą domową zajmuje się szereg dyscyplin naukowych, takich jak: psychologia, pedagogika, prawo, socjologia, polityka społeczna itp. Precyzyjne zdefiniowanie tego zjawiska nastręcza wielu problemów interpretacyjnych. Przemoc w rodzinie można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych.

Pomimo tego, iż przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, to zdaniem specjalistów - rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Wymaga on podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego, zaplanowanego na kilka lat programu przeciwdziałania przemocy.

2. Podstawy prawne Programu

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej;
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – Dz. U. 2005 Nr 180 poz. 1493 – tekst jednolity Dz. U. 2020 poz. 218;
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – Dz. U. nr 35 r. poz. 230, - tekst jednolity z 2020 r. poz. 1492.;
4. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2020r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 29 maja 2020r. Poz. 956);
5. Ustawa o pomocy społecznej , ustawa z dnia 12 marca 2004, jt. Dz. U z 2020 poz.1876
6. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
7. Rozporządzenie Rady ministrów z dnia 13 września 2011r w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska karta” – Dz. U. 2011r poz. 1245;
8. Uchwała Nr III/21/10 Rady Gminy w Bestwinie w sprawie określania trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Bestwinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego Nr 57 poz. 1029 z dnia 15.03.2011r.

3. Dane statystyczne Gminy Bestwina za okres 2017 – 2019 rok.

Informacje statystyczne związane z realizacją procedury „Niebieskie Karty” w Gminie Bestwina

Rok	2017	2018	2019	Łącznie
Informacja				
Ilość przyjętych zgłoszeń Niebieskich Kart (z różnych źródeł)	15	15	20	50
Liczba uruchomionych procedur przez Zespół Interdyscyplinarny	15	14	19	48
„Niebieskie Karty” zgłoszone, a procedura nie została uruchomiona	0	1	1	2
Liczba Niebieskich Kart „zamkniętych” przez Zespół Interdyscyplinarny	7	9	6	22
Liczba mieszkańców Gminy	11800	11913	12000	-----

Wnioski:

- Statystyka ostatnich 2-ech lat wskazuje wyraźny trend wzrostowy w zakresie ujawniania zjawiska przemocy w rodzinach;
- Ponad 90% zgłoszeń NK dokonywanych jest przez Policję w wyniku interwencji domowych;
- Przypadki „nie uruchomienia” procedury NK przez Zespół Interdyscyplinarny związane były z „poszukiwaniem” przez współmałżonków wsparcia w trakcie trwających sporów małżeńskich, np. toczący się proces rozwodowy (nie było znamion przemocy);

Najczęstsze przyczyny zgłoszeń (wg danych z „Niebieska Karta) w naszej Gminie:

Rok	2017	2018	2019	Razem
Najczęstsze przyczyny				
Przemoc fizyczna	5	6	8	19
Przemoc psychiczna	10	9	12	31
Przemoc w rodzinie z udziałem osób małoletnich	5	4	9	18
Inne	0	0	0	0
Liczba wniosków które wpłynęły w związku z podejrzeniem nadużywania alkoholu i zostały skierowane do Gminnej KRPA	8	12	11	31

Wnioski:

Przedstawione dane statystyczne mówią o:

- najczęściej występującym zjawisku przemocy psychicznej – przemoc trudno zauważalna, ale za to o bardzo ciężkich skutkach dla osoby jej doświadczającej; ponieważ jest to rodzaj przemocy „mało widoczny” na zewnątrz, osoby sprawujące przemoc czują się bezkarne;
- istotnym źródłem przemocy w rodzinie jest również alkohol – osoby sprawujące przemoc działając pod wpływem alkoholu (lub innych środków zmieniających świadomość), niejednokrotnie nie mają świadomości konsekwencji swoich czynów – ale to ich wcale nie usprawiedliwia.

4. Cel programu i zasady działania

Zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzaje przemocy

Fizyczna - naruszanie nietykalności fizycznej.

Psychiczna - naruszenie godności osobistej.

Seksualna - naruszenie intymności.

Ekonomiczna - naruszenie własności.

Zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich.

Według J.Merlibrudy przemocą domową na gruncie psychologii określa się:

„każde działanie lub rażące zaniedbanie dokonane przez jednego z członków rodziny przeciwko pozostałym, wykorzystujące istniejącą lub stworzoną przez okoliczności przewagę siły lub władzy i powodujące u ich ofiar szkody lub cierpienia, godzące w ich prawa lub dobra osobiste, a w szczególności w ich życie lub zdrowie fizyczne bądź psychiczne”.

Określenie to obejmuje zarówno małżonków, partnerów, dzieci, rodzeństwo, rodziców i starszych członków rodziny. Grupą krzywdzoną są osoby słabsze i starsze. Jest to szczególnie widoczne, gdy zmienia się proporcja kondycji między nimi a agresorem na ich niekorzyść.

Działania Programu mają charakter wielokierunkowy, a dotyczą w szczególności profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomocy osobom dotkniętym przemocą.

Podejmowane przez gminę działania mają na celu:

- zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy (psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, socjalnej) dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności i powstrzymanie osób sprawujących przemoc od zachowań agresywnych i społecznie nie akceptowalnych,
- promowanie wartości wychowania bez przemocy poprzez edukację dzieci i młodzieży (programy profilaktyczne) w zakresie konsekwencji wynikających ze stosowania przemocy.

Cel główny Programu to:

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinach i skuteczne rozwiązywanie problemów z nim związanych oraz ochrona i wsparcie ofiar przemocy na terenie Gminy Bestwina.

A zatem, podstawowym celem niniejszego Programu jest **stworzenie skutecznego systemu mającego na celu ograniczenie problemów społecznych związanych ze zjawiskiem przemocy w rodzinie w naszej Gminie.**

Założenia Programu gminnego:

1. Najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby doznającej przemocy.
2. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła

3. osoba doznająca przemocy.
4. Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
5. Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
6. Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.
7. Ofiara przemocy w rodzinie cierpi na skutek wielokrotnego urazu.
8. Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach osób doznających przemocy, jest to bowiem jeden z objawów doznanego urazu.

Skuteczne wdrożenie programu umożliwi zmianę postaw, przekonań i zachowań mieszkańców Gminy Bestwina wobec zjawiska przemocy.

Nastąpi to poprzez promowanie wartości wychowania bez przemocy oraz edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie konsekwencji wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie.

Sposób realizację celu programu przedstawiony został szczegółowo w **Załączniku nr 1**.

5. Zadania służb – system przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Bestwina

W zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy, korekty zachowań osób stosujących przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie Program oparty jest na następujących zasadach:

- **współpracy i współdziałania** organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych (zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej), a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy, ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz ich negatywnym skutkiem,
- **jawności życia publicznego** i związanych z tym działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności człowieka,
- **szczególnej ochrony praw dzieci**, a zwłaszcza zachowania ich prawa do życia i rozwoju, do posiadania rodziny; do wychowania przez rodziców naturalnych, do wolności religii lub przekonań, do swobodnego wyrażania poglądów i poszanowania ich przez dorosłych, do wolności od przemocy fizycznej lub psychicznej, wolności od wyzysku, nadużyć seksualnych i okrucieństwa.

Jako forma profilaktyczna stosowana będzie informacja dotycząca zjawiska przemocy w rodzinie, która kierowana będzie do ogółu mieszkańców gminy Bestwina, w tym także do osób zajmujących się zawodowo wspieraniem osób potrzebujących. W formie interwencyjnej do osób doznających przemocy w rodzinie kierowane będzie ogólnodostępne wsparcie prawne oraz psychologiczne.

Natomiast w stosunku do osób sprawujących przemoc podejmowane będą działania zmierzające do korekty ich zachowań.

W przypadku istotnego zagrożenia działania te będą zmierzać do odizolowania osób sprawujących przemoc od innych członków rodziny.

Formy wspierająco – terapeutyczne oraz edukacyjno - korekcyjne kierowane będą więc do wszystkich osób uwikłanych w przemoc w rodzinie (ofiary, świadkowie oraz sprawcy).

Procedura „Niebieskiej Karty”.

Jest to strategia działania wobec przemocy w rodzinie, która składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia występowania przemocy. „Niebieska Karta” to nazwa procedury podejmowanej i prowadzonej w związku z uzasadnionym podejrzeniem wystąpienia przemocy w rodzinie. Podstawowym celem „Niebieskiej Karty” jest rozpoznanie przemocy i usprawienie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym, ale też tworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną. Procedura „Niebieskiej Kart” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez służby zaangażowane w realizację strategii. Natomiast osobami wszczynającymi procedurę „Niebieskiej Karty” mogą być wyłącznie przedstawiciele pięciu uprawnionych do tego podmiotów - jednostki

organizacyjne pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia.

Procedura „Niebieskiej Karty” przeprowadzana jest niezależnie od innych rodzajów postępowań, w szczególności postępowania karnego, cywilnego czy rodzinnego.

Zakończenie procedury „Niebieska Karta” następuje, gdy Zespół Interdyscyplinarny na wniosek Grupy Roboczej rozstrzygnie o braku zasadności podejmowania działań lub istnieje prawdopodobieństwo ustania przemocy w rodzinie i został zrealizowany indywidualny plan pomocy.

Służby zaangażowane w realizację Programu:

1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Zespół Interdyscyplinarny
4. Policja
5. Oświata
6. Ochrona Zdrowia
7. Organizacje pozarządowe
8. Kuratorzy sądowi.

Każda z wymienionych służb w ramach swoich kompetencji zobowiązana jest do podejmowania działań zmierzających do udzielenia wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. Jednostki współpracują ze sobą w celu osiągnięcia wspólnego celu jakim jest zdiagnozowanie oraz zwalczanie problemu przemocy w rodzinach.

1. Postępowanie pracowników socjalnych w sytuacji uzyskania informacji o występowaniu przemocy w rodzinie

Działania interwencyjne pracownika socjalnego w sytuacji zagrożenia życia, zdrowia, bezpieczeństwa osoby/osób doświadczających przemocy w rodzinie obejmują:

- wezwanie policji,
- wezwanie pogotowia ratunkowego,
- zapewnienie miejsca w całodobowej placówce dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym np. w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie lub ośrodku interwencji kryzysowej,
- niezwłoczne zawiadomienie policji lub prokuratora o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie.
- W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie, podjęcie decyzji wspólnie z policjantem i przedstawicielem służb medycznych o odebraniu dziecka z rodziny, celem umieszczenia u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej (zgodnie z art.12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

Działania pracownika socjalnego podejmowane w ramach procedury „Niebieskie Karty” wynikające z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”:

- zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- wypełnienie formularza „Niebieska Karta–A”, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

W ramach procedury „Niebieskiej Karty” pracownik socjalny **pomocy społecznej**:

- 1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- 2) udziela kompleksowych informacji o:
 - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

- b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
 - c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
 - 4) zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
 - 5) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że są sprawcami przemocy w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje osoby sprawujące przemoc o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Inne działania pracownika socjalnego w stosunku do osób dotkniętych przemocą w rodzinie :

- udzielanie wsparcia emocjonalnego, poradnictwo, w razie potrzeby towarzyszenie podczas załatwiania spraw w instytucjach (prokuratura, policja, sąd i in.),
- zawarcie kontraktu socjalnego,
- umożliwienie skorzystania z poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, prawnego, socjalnego, pedagogicznego.
- planowanie –odpowiednio do potrzeb – pomocy pieniężnej lub rzeczowej,
- przygotowanie do udziału w postępowaniu przed sądem oraz organami ścigania,
- udzielanie informacji na temat instytucji i organizacji pomagających ofiarom przemocy,
- zapewnienie wsparcia dzieciom, poprzez umożliwienie skorzystania z poradnictwa specjalistycznego lub skierowanie do placówki wsparcia dziennego,
- monitorowanie sytuacji w rodzinie w trakcie istnienia problemu przemocy w rodzinie oraz po jego zakończeniu przez okres umożliwiający jednoznaczne stwierdzenie, że przemoc w rodzinie już nie występuje,
- udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej.

2. Postępowanie Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sytuacji uzyskania informacji o występowaniu przemocy w rodzinie

Działania przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych:

- zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”.

Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od wszczęcia procedury. W przypadku niemożności wypełnienia formularza NK z uwagi na brak osoby dotkniętej przemocą, jej stan zdrowia, zagrożenie zdrowia lub życia –należy korzystać z informacji zawartych w Rozdziale „Ogólne zasady stosowania procedury NK”.

W ramach procedury przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych podejmuje działania:

- 1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- 2) udziela kompleksowych informacji o:
 - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

- b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
- c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 4) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

3. Postępowanie Policjantów w sytuacji uzyskania informacji o występowaniu przemocy w rodzinie

Procedura „Niebieskie Karty” w Policji obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez funkcjonariuszy Policji wobec osoby doznającej przemocy i sprawcy przemocy w rodzinie, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Rola i zadania dzielnicowego w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

Dzielnicowy jest zobowiązany do dokumentowania wszelkich czynności podjętych przez Policję w związku z przemocą w rodzinie, w celu dalszego monitorowania sytuacji w rodzinie, zapobiegania zagrożeniom i inicjowania innych działań pomocowych, w tym w szczególności do:

- systematycznych wizyt w rodzinie, sprawdzających stan bezpieczeństwa domowników, w tym zachowanie sprawcy, z częstotliwością określoną podczas posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej;
- aktywnego udziału w pracach zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej i wykonywania czynności w ramach realizacji indywidualnego planu pomocy rodzinie zgodnie ze swoimi kompetencjami;
- uzupełniania w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że doznaje przemocy, formularza „Niebieska Karta-A” (jeśli podczas interwencji nie było możliwości wypełnienia w całości ww. formularza) oraz przekazania tej osobie formularza „NK-B,” jeśli nie było wcześniej takiej możliwości, a także poinformowania jej o zasadach podejmowania działań prawnych oraz o organizacjach i instytucjach udzielających pomocy;
- prowadzenia działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy w rodzinie, w tym prowadzenia rozmów profilaktycznych oraz informowania go o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie;
- przekazywania informacji dotyczących rodzin, w których zachodzi przemoc, członkom zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej;
- podejmowania współpracy z przedstawicielami organów administracji rządowej i samorządowej, organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych na rzecz rodzin dotkniętych przemocą;
- przekazywania komórce właściwej ds. nieletnich i patologii informacji dotyczących małoletnich z rodzin, w których występuje przemoc;
- przekazywania kopii „Niebieska Karta -A” oraz dodatkowych materiałów istotnych dla sprawy, do komórek organizacyjnych prowadzących postępowania przygotowawcze, w celu przeprowadzenia w danej sprawie postępowania sprawdzającego –w przypadku posiadania informacji nasuwających przypuszczenie, że popełniono przestępstwo lub wszczęcia postępowania przygotowawczego – w sytuacji uzasadnionego podejrzenia o popełnieniu przestępstwa;
- prowadzenia dokumentacji i gromadzenia jej w teczce zagadnieniowej „Przemoc w rodzinie”.

Dzielnicowy realizujący procedurę „Niebieskie Karty” jest członkiem zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej powołanej przez zespół interdyscyplinarny do rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Jako członek grupy roboczej współtworzy indywidualny plan pomocy tej rodzinie oraz realizuje w ramach swoich kompetencji

zadania związane z jego wdrożeniem. Dzielnicy może zakończyć realizację procedury „Niebieskie Karty” z chwilą otrzymania od przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego informacji (protokołu) zakończeniu procedury zgodnie z postanowieniami § 18 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

4. Postępowanie pracowników ochrony zdrowia w sytuacji uzyskania informacji o występowaniu przemocy w rodzinie

Przedstawicielem ochrony zdrowia uprawnionym do działań jest osoba wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna i ratownik medyczny.

Działania interwencyjne pracownika ochrony zdrowia:

- wezwanie policji,
- wezwanie pogotowia ratunkowego,
- uruchomienie procedury „Niebieskie Karty”,
- w sytuacji, gdy zachodzi konieczność natychmiastowego odizolowania dziecka, które doświadcza przemocy należy wezwać policję,
- w sytuacji, gdy dziecko znalazło się w szpitalu, lekarz może podjąć decyzję o jego zatrzymaniu na oddziale przy jednoczesnym zgłoszeniu tego faktu do Sądu Rodzinnego.

W ramach procedury **przedstawiciel ochrony zdrowia** każdorazowo udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.

Jeżeli stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wymaga przewiezienia jej do podmiotu leczniczego, formularz "Niebieska Karta - A" wypełnia przedstawiciel podmiotu leczniczego, do którego osoba ta została przewieziona.

5. Postępowanie pracowników oświaty w sytuacji uzyskania informacji o występowaniu przemocy w rodzinie

Działania interwencyjne przedstawiciela oświaty w sytuacji zagrożenia życia, zdrowia, bezpieczeństwa osoby/osób doświadczających przemocy w rodzinie obejmują:

- zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- wypełnienie formularza „Niebieska Karta –A”, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.

Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U.2020.poz.1444 T.J.) – „Osobą najbliższą jest małżonek, wstępny (rodzice, dziadkowie, pradiadkowie itd.) , zstępny(dzieci, wnuki, prawnuki itd.). rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu (rodzice, dziadkowie małżonka) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu.”

Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności psychologa.

Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”.

Jeżeli osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest dziecko, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie.

Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od wszczęcia procedury.

W ramach procedury **przedstawiciel oświaty**:

W ramach procedury przedstawiciel oświaty podejmuje działania:

- udziela kompleksowych informacji o:
 - możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci;
- udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE BESTWINA, ZASOBY INSTYTUCJONALNE W GMINIE BESTWINA I REALIZOWANE DZIAŁANIA

Zgodnie z art. 6. ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Ustawa o pomocy społecznej Dz. U. 2004 nr 64 poz. 593 – akt obowiązujący: Dz. U. z 2019 r. poz. 1690, wersja od 16 maja 2020r.;) lub ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, z 2020 r. poz. 1492.), chyba, że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

Do zadań własnych gmin należy w szczególności tworzenie gminnego **systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie funkcjonującego w oparciu o opracowany i wdrożony Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy.**

Działania szczegółowe funkcjonującego systemu realizowane w Gminie Bestwina:

1. prowadzenie procedury Niebieskiej Karty
2. powołanie i praca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie oraz grup roboczych.

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 i 5, oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- 1) Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie:
 - pełna diagnoza skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy,
 - rozeznanie potrzeb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

- 2) Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku:
 - praca z osobami i rodzinami z grupy ryzyka,
 - edukacja osób doświadczających przemoc w rodzinie o konieczności podejmowania działań mających na celu zaprzestanie przemocy,
 - organizacja grup.
- 3) Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie
 - współpraca interdyscyplinarna w zakresie udzielania kompleksowej pomocy osobie lub rodzinie doświadczającej przemoc w rodzinie.
- 4) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym:
 - promowanie działań i inicjatyw lokalnych mających na celu kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
 - podejmowanie działań edukacyjno-informacyjnych o zasobach lokalnych w obszarze przeciwdziałania przemoc w rodzinie. Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
 - umożliwienie osobom stosującym przemoc w rodzinie udział w programie korekcyjno-edukacyjnym, a w przypadku osób uzależnionych od alkoholu podjęcia terapii w systemie otwartym albo zamkniętym.

Zadania GRUPY ROBOCZEJ

Do zadań grup roboczych należy, w szczególności:

- 1) Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie:
 - określenie celów głównych i szczegółowych w pracy z osobą lub rodziną doświadczającą przemocy,
 - wyznaczenie osób odpowiedzialnych za realizację celów i terminy ich realizacji,
 - wyznaczenie osób i instytucji wspierających klienta w realizacji celów.
- 2) Monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy: - regularne monitorowanie sposobu wywiązywania się klienta z założonych celów, weryfikacja niepowodzeń.
- 3) Dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.
 - Prowadzenie pełnej dokumentacji z zakresu pracy z rodziną, w tym ocena realizacji wyznaczonych celów.

Zasoby instytucjonalne Gminy Bestwina świadczące pomoc osobom doznającym przemocy:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bestwinie
2. Służba Zdrowia
3. Oświata (dyrektorzy szkół, pedagodzy, nauczyciele)
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
5. Zespół interdyscyplinarny
6. Komisariat Policji w Czechowicach-Dziedzicach
7. Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Bielsku-Białej
8. Poradnie Leczenia Uzależnień w Bielsku-Białej i Czechowicach-Dziedzicach
9. Kuratorzy Sądowni oraz Sąd Rodzinny w Pszczynie.

Schemat procesu pomocy w rodzinach, w których istnieje przemoc bądź występuje uzasadnione prawdopodobieństwo jej wystąpienia jest następujący:

1. **Rozpoznanie przemocy w rodzinie** – wszelkie zaobserwowane jej przejawy bądź podejrzenie przejawów wymagają indywidualnego rozpatrzenia po to, aby podejmowane działania przyniosły pozytywne rezultaty, a nie pogorszyły sytuacji.
2. **Diagnoza wstępna** – zorientowanie się czy i jakie bezpośrednie niebezpieczeństwo zagraża ofiarom, czy potrzebna jest natychmiastowa izolacja, kto może i powinien zareagować.
3. **Interwencja** – działanie w celu zatrzymania przemocy podejmowane nie tylko przez policję, ale także inne instytucje.
4. **Diagnoza szczegółowa** – dokładne rozpoznanie sytuacji rodziny, jej potrzeb, rozmiarów i przyczyn przemocy, a także deficytów i zasobów.
5. **Opracowanie planu pomocy** – plan powinien uwzględniać wszelkie działania, które mogą wpłynąć na zmianę funkcjonowania rodziny, a więc oprócz pomocy i wspierania ofiar, na trwałą zmianę zachowania sprawcy przemocy i jego postawę wobec ofiar - jest on planowany z zainteresowanymi osobami i akceptowany przez nie.
6. **Realizacja planu pomocy** - przy wychodzeniu z sytuacji przemocy, trwającej nieraz wiele lat, niezbędne jest zaplanowanie kolejnych kroków na miarę coraz większych możliwości ofiary, przechodząc do coraz trudniejszych zadań, aby wzrastała wiara w możliwość uporania się z problemem.
7. **Korekta planu pomocy** – śledzenie na bieżąco realizacji planu i wprowadzenie w razie potrzeby zmian prowadzących do bardziej skutecznego działania.

6. Źródła finansowania

Środki na realizację Programu mogą pochodzić z:

- 1) budżetu państwa,
- 2) budżetu gminy,
- 3) z innych źródeł

Głównym źródłem finansowania zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Bestwina są środki pochodzące z budżetu państwa i budżetu gminy.

Odrębne źródło środków mogą stanowić zasoby pochodzące z dotacji lub konkursów.

7. Monitoring Programu

W ramach monitoringu Programu systematycznie gromadzone będą dane dotyczące występujących/zgłoszonych na terenie gminy Bestwina zjawisk przemocowych w rodzinach ich rodzaju oraz realizacji określonych działań programu służących skutecznej walce z nimi. Zgromadzone dane będą służyć sprawdzeniu skali zjawiska oraz efektywności i skuteczności działań programowych.

Dzięki zebraniu danych, przeprowadzeniu ich analizy oraz interpretacji, uzyskane informacje posłużą do dalszego planowania i modyfikacji Programu.

8. Podsumowanie.

Przemoc w rodzinie jest głównym problemem przestrzegania praw człowieka. Jest zjawiskiem, którego zasięg jest znacznie większy, niż odnotowują to przeprowadzane badania i statystyki. Często zdarza się, że z pozoru błaha awantura przeradza się w prawdziwy dramat. Wzrastające odsetki zarejestrowanych sytuacji stosowania przemocy świadczą o tym, iż coraz trudniejsza jest właściwa komunikacja w rodzinach i niewątpliwie koniecznym jest jednoczesne włączenie się wielu instytucji i organów w walkę z tym zjawiskiem. Tylko współpraca międzyinstytucjonalna daje gwarancję skuteczności podejmowanych działań służących zniwelowaniu zjawiska przemocy i ochronie ofiar przemocy.

Należy także wspierać specjalistów i inne osoby bezpośrednio pracujące z rodzinami uwikłanymi w przemoc gdyż wzrost ich kompetencji pozwala mieć nadzieję, że szanse uzyskania fachowej pomocy ciągle będą rosnąć.

Realizowanie zadań zawartych w prezentowanym Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar przemocy na lata 2021-2025 w Gminie Bestwina przyczyni się do podnoszenia świadomości społecznej, która jest konieczna aby przemoc była ujawniana i aby możliwe było podjęcie właściwych środków pomocy dla potrzebujących i zapobieganie kolejnym aktom przemocy.

**Załącznik do Programu Gminnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Bestwina
na lata 2021 – 2025.**

Cele szczegółowe do realizacji Programu:

<i>Cel 1. Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Bestwina.</i>				
<i>Lp</i>	<i>Działanie</i>	<i>Realizatorzy</i>	<i>Wskaźniki realizacji</i>	<i>Termin realizacji</i>
1	Zbieranie danych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Bestwina: <ul style="list-style-type: none"> • liczba założonych NK, • liczba rodzin w których występuje przemoc w rodzinie, • instytucja wszczynająca procedurę, • liczba zakończonych NK z wyszczególnieniem powodu zamknięcia, • liczba złożonych zawiadomień do KP z wyszczególnieniem strony składającej zawiadomienie, • liczba sprawców przemocy nadużywających alkoholu. 	Zespół Interdyscyplinarny na podstawie analizy NK, informacji z KP Czechowice-Dziedzice oraz ze Szkół i Przychodni Lekarskich z terenu Gminy.	Liczba opracowanych statystyk;	statystyki dotyczyć będą zakońzonego roku kalendarzowego w okresie 2021 do 2025.
<i>Cel 2. Zwiększenie skuteczności działań zmierzających do wzmocnienia współpracy i zwiększenie kompetencji zawodowych służb realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</i>				
1	Uczestnictwo Członków Zespołu Interdyscyplinarnego w szkoleniach dotyczących problemu przemocy w rodzinie.	Zespół Interdyscyplinarny	liczba certyfikatów, zaświadczeń potwierdzających udział w szkoleniach.	2021-2025, szkolenia dla członków ZI organizowane będą przynajmniej 1 raz w roku.

2	Uczestnictwo pracowników socjalnych w superwizjach pracy socjalnej, grupach zadaniowych, szkoleniach;	GOPS Bestwina, Zespół Interdyscyplinarny, Szkoły i Ośrodki Zdrowia na terenie gminy Bestwina KP w Czechowicach-Dziedzicach;	liczba odbytych superwizji, szkoleń;	Czas realizacji programu.
3	Spotkania członków Zespołu Interdyscyplinarnego - co najmniej raz na kwartał;	Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego;	liczba protokołów spotkań ZI;	Lata 2021 – 2025.
<i>Cel 3. Działania profilaktyczne i edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy i wsparcia.</i>				
1	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Bestwina na temat zjawiska przemocy w rodzinie poprzez: - przygotowanie materiałów informacyjnych (ulotek, broszur) i umieszczenie ich w miejscach ogólnodostępnych; - zamieszczenie informacji na stronie internetowej - organizację warsztatów informacyjno-edukacyjnych dotyczących problematyki przemocy w rodzinie; - dystrybucja materiałów informacyjnych dotyczących przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.	GOPS Bestwina, Zespół Interdyscyplinarny, Szkoły i Ośrodki Zdrowia na terenie gminy Bestwina KP w Czechowicach-Dziedzicach;	liczba materiałów informacyjnych; liczba informacji umieszczonych na stronie internetowej; liczba zorganizowanych warsztatów; ilość przekazanych informatorów;	Czas realizacji Programu 2021 – 2025.
<i>Cel 4. Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin z problemem przemocy</i>				
1	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;	Zespół Interdyscyplinarny;	Dokumentacja Zespołu Interdyscyplinarnego dotycząca prowadzonych procedur NK;	lata 2021 – 2025.

2	Rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacji występowania przemocy w rodzinie;	GOPS; Zespół Interdyscyplinarny; KP w Czechowicach-Dziedzicach; POIK Bielsko-Biała;	informacje umieszczone na tablicach ogłoszeń, ogólnodostępne ulotki, broszury;	lata 2021 – 2025.
3	Zapewnienie dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego w ramach własnych możliwości oraz poprzez współpracę z: Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Bielsku-Białej;	GOPS; Zespół Interdyscyplinarny; KP w Czechowicach-Dziedzicach; POIK Bielsko-Biała;	informatory o dostępie do POIK; liczba osób, które skorzystały z poradnictwa;	lata 2021 – 2025.
4	Zapewnienie możliwości całodobowego schronienia dla osób doznających przemocy poprzez współpracę z: Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Bielsku-Białej;	GOPS; Zespół Interdyscyplinarny; KP w Czechowicach-Dziedzicach; POIK Bielsko-Biała;	liczba osób, które skorzystały z całodobowego schronienia w POIK Bielsko-Biała;	lata 2021 – 2025.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Bestwina, zwany **Programem** ma charakter długofalowy, a jego działania obejmują lata 2021–2025.